

FRANZ SCHUBERT
VINTERREISE
— EN GJENDIKTNING

HÅVARD
STENSVOLD
BASSBARYTON

TOR ESPEN
ASPAAS
PIANO

HÅVARD STENSVOLD - BASSBARYTON

FRANZ SCHUBERT (1797-1828)

WINTERREISE D. 911 (OP. 89)

"WINTERREISE"

- EN GJENDIKTNING

I sitt siste leveår skriver Schubert sin fantastiske sangsyklus "Winterreise". Den består av 24 sanger til tekster av Wilhelm Müller (1794-1827).

"Winterreise" er på mange måter kjærlighetssorgens manifest. Som en skjebnens ironi er Schuberts liv en eneste lang misere når det gjelder kontakt med det annet kjønn. Han er nok det vi i dag ville kalt en nerd, en sjenert stakkar med store problemer med både tannhygiene og kroppspfleie. Ikke så rart de fleste kvinner vender ham ryggen. Sykdommen som blir hans bane i en alder av 31, sier historien, blir forårsaket av hans eneste bordellbesøk. Mens hans bror, Ferdinand, lever som en casanova til han blir over seksti.

Mange mennesker har nok et personlig forhold til Schuberts musikk og føler seg sikkert støtt over at det går an å tukle med originalversjonen på denne måten. Men ett av mine mål med en slik gjendiktning er

"WINTER JOURNEY"

- A FREE ADAPTATION

The year before he died, Schubert wrote his brilliant song cycle "Winterreise." It consists of 24 songs based on poems by Wilhelm Müller (1794-1827).

"Winterreise" is in many respects the manifesto of a lover's grief. It is an ironic twist of fate that Schubert's life was a dismal failure in his contact with the opposite sex. He was what one today would call a nerd, a miserably self-conscious young man bedeviled by problems with dental and personal hygiene. No wonder most women turned their back on him. It is said that he contracted the illness to which he succumbed at age 31 during his one and only visit to a bordello. His brother, Ferdinand, on the other hand, lived the life of a Casanova until he was over sixty.

There are doubtless many persons who have a personal relationship to Schubert's music and who would surely feel offended by the idea of tampering with the original version in this manner. But one of my intentions in attempting

å fjerne så mye som mulig av distansen mellom formidler og lytter. Her i landet tar vi på oss dress og slips eller fine kjoler, stiller oss opp foran et flygel, bukker pent til et norsk publikum, nikker til pianisten, og synger på et fremmed språk at man for eksempel er fra seg av kjærlighetssorg. Hvem tror på det? Musikk rommer ekte følelser og Schuberts sanger er fulle av dramatik som krever en realistisk formidling.

Jeg ble betatt av dette verket i ung alder. Det var nok spesielt min fascinasjon for det dramatiske og at sangene henger sammen som én lang fortelling som gjorde at jeg gjerne ville forstå hvert ord. Ut av det oppstod tanken om å lage en norsk sangbar gjendiktning. Noen sanger var lettere å få til enn andre og arbeidet ble tatt fram og lagt vekk en rekke ganger. Til slutt var det kontakt med LAWO som gjorde at jeg endelig la siste hånd på verket og følte at det fortjente offentlighetens lys. Jeg håper med dette å kunne gi norske lyttere en mulighet til spontant å forstå Müllers tekster til Schuberts musikk på norsk. God fornøyelse.

Håvard Stensvold

a free adaptation of this kind is to remove, as much as possible, the distance between the performer and the listener. Here at home we don suit and tie or elegant dresses and gowns, take our place in front of the grand piano, bow courteously to a Norwegian audience, nod to the pianist, and then sing in a foreign tongue of someone beside himself with a broken heart. Who is really convinced? Music embodies genuine emotion and Schubert's songs are filled with dramatic elements calling for realistic interpretation.

I became infatuated with this work at a young age. Because of my fascination for the dramatic aspects, as well as for the manner in which the songs cohere as one long narrative, I wanted to understand every word. Out of this arose the idea of creating a free adaptation in Norwegian which would be singable. Some of the songs were easier than others, and the work was put aside and resumed a number of times. In the end, it was contact with LAWO which finally prompted me to put the finishing touches to the work and which made me feel that it was ready to present to the public. It is my hope that this work will allow Norwegian listeners to spontaneously understand Müller's texts set to Schubert's music in their own language. Wishing you pleasurable listening.

Håvard Stensvold

HÅVARD STENSVOLD

BASSBARYTON

Bassbarytonen **Håvard Stensvold** er født i Oslo i 1971. Hans sanginteresse startet allerede i barneårene som guttesopran i Sølvguttene. Han studerte ved Operaakademiet i København, og senere også solistlinjen med professor Susanna Eken som hovedfagslærer. Stensvold hadde sin scenedebut på Det kongelige teater i København 1998 som Masetto i Don Giovanni.

Ved Den Norske Opera har Stensvold bl.a. gjort roller som Masetto, Guglielmo (Cosi fan tutte), Malatesta (Don Pasquale) og Papageno (Tryllefløyten), og var med i den nyskrevne "Dead beat escapement" på operaen i Bjørvika høsten-08.

Våren -09 har Stensvold turnert med den kjente barokkfiolinisten Fabio Biondi og hans barokkorkester Europa Galante, med konserter i Spania, Krakow og Mozarteum i Salzburg. Stensvold har også medvirket på en innspilling av Händels "Jephta" med samme ensemble.

TOR ESPEN ASPAAS

PIANO

Tor Espen Aspaas er en av de mest profilerte og allsidige pianistene i sin generasjon av norske musikere. Han ble født på Røros i 1971 og er siden 2007 professor ved Norges musikkhøgskole i Oslo, for tiden den yngste professoren i kollegiet.

HÅVARD STENSVOLD

BASS BARITONE

The bass baritone **Håvard Stensvold** was born in Oslo in 1971. His interest in singing began in his childhood years as a member of Sølvguttene—Norwegian Broadcasting Boys' Choir. He studied at the Royal Opera Academy in Copenhagen with Professor Susanna Eken. In 1998 he made his stage debut at the Royal Danish Opera House as Masetto in Don Giovanni.

Besides Masetto, Stensvold's roles with the Norwegian National Opera have included Guglielmo (Cosi fan tutte), Malatesta (Don Pasquale), and Papageno (The Magic Flute). In 2008 he sang in the recently commissioned opera, Dead Beat Escapement, which had its premiere at the new opera house at Bjørvika in Oslo.

Stensvold toured in 2009 with the renowned baroque violinist Fabio Biondi and his baroque orchestra, Europa Galante, giving concerts in Spain, Poland, and at the Mozarteum in Salzburg. He also contributed to a recording of Händel's "Jephta" by the same ensemble.

TOR ESPEN ASPAAS

PIANO

Tor Espen Aspaas is one of the most distinguished and versatile Norwegian pianists of his generation. Since 2007 he has been professor at the Norwegian Academy of Music.

Etter studier hos professorene Liv Glaser og Jens Harald Bratlie ved Norges musikkhøgskole, avla Aspaas kandidateksamen med beste karakter og mottok i 1996 sitt solistdiplom. Han debuterte i Oslo høsten 1997 med strålende kritikker.

Han har mottatt en rekke stipendier og utmerkelser (deriblant De Unges Lindemanpris 2004 og Levinprisen 2005) samt vært solist med tallrike internasjonale symfoniorkestre i tillegg til samtlige norske. Blant dirigentene Aspaas har samarbeidet med, finner man navn som Frans Brüggen, Vassilij Sinajskij, Michel Plasson, Christian Eggen og Bjarte Engeset.

Karrieren hans er i tiltagende grad internasjonal; ved siden av konserter og turnéer i Norden, Europa forøvrig, USA og Asia, er han jevnlig engasjert ved norske og internasjonale festivaler og konsertserier.

Han er spesielt aktiv og ettertraktet som kammermusiker - musikalsk interaksjon og akkompagnement er da også hans spesialområde ved Norges musikkhøgskole.

Aspaas har et titalls CD-innspillinger bak seg, blant disse en kritikerrost solo-CD med Paul Dukas' samlede klaververker på SIMAX Classics fra 2004.

I 2006 lanserte han sammen med fiolinisten Kolbjørn Holthe en innspilling med sonater av Richard Strauss og George Enescu.

Hans nyeste solo-CD, "Mirror Canon", med klavermusikk fra 1. og 2. wienerskole (Beethoven, Schönberg, Berg og Webern), ble lansert i mars 2008 på selskapet 2L.

Ved siden av konsertering og undervisningsvirksomhet var Aspaas initiativtaker og kunstnerisk leder for kammermusikkfestivalen Vinterfestspill i Bergstaden i årene 1999-2008.

In addition to teaching, Aspaas pursues an active performing career as soloist and chamber musician. He gained his postgraduate soloist's diploma from the Academy in 1996 and gave a critically acclaimed debut recital in Oslo the following year. Since then he has performed at international festivals and in concert series, including recital tours in Scandinavia and the rest of Europe, and in the USA and Asia. Aspaas has appeared as soloist with Norway's leading symphony orchestras and many international ensembles, and in collaboration with prominent conductors such as Frans Brüggen, Vasily Sinaysky, Christian Eggen, Bjarte Engeset and Michel Plasson. Among the many grants and awards he has received are De Unges Lindemanpris 2004 and the prestigious Levin Prize 2005.

Aspaas has made a number of recordings, including a solo CD of the complete works of Paul Dukas, which has received excellent reviews in the international press. His most recent solo recording, "Mirror Canon" (piano music from the First and Second Viennese Schools—Beethoven, Schönberg, Berg and Webern), was released in March, 2008.

In 1999 Tor Espen Aspaas founded Vinterfestspill i Bergstaden, the chamber music festival held annually in Røros, Norway. He continued as the festival's artistic director until 2008.

TOR ESPEN ASPAAS - PIANO

VINTERREISE

— EN SANGSYKLUS AV

FRANZ SCHUBERT (1797-1828)

TIL TEKSTER AV WILHELM MÜLLER
NORSK GJENDIKTNING VED HÅVARD STENSVD ©

1 | GUTE NACHT

*Fremd' bin ich eingezogen,
Fremd zieh' ich wieder aus.
Der Mai war mir gewogen
Mit manchem Blumenstrauss.
Das Mädchen sprach von Liebe,
Die Mutter gar von Eh'.
Nun ist die Welt so trübe,
Der Weg gehüllt in Schnee.*

*Ich kann zu meiner Reisen
Nicht wählen mit der Zeit,
Muss selbst den Weg mir weisen
In dieser Dunkelheit.
Es zieht ein Mondesschatten
Als mein Gefährte mit,
Und auf den weissen Matten
Such ich des Wildes Tritt.*

*Was soll ich länger weilen,
Dass man mich trieb hinaus?
Lass irre Hunde heulen
Vor ihres Herren Haus!*

GOD NATT

Som fremmed er jeg kommet,
som fremmed skal jeg gå.
Den skønne mai er over
med alle blomster små.
Min elskelige pike
som brud jeg ville se.
Men nå er verden dyster
og veien dekt av sne.

Jeg kan ei selv bestemme
hva som meg forestår.
Kun tiden vil vel vise
hvorhen min reise går.
Min skygge i fra månen
er med meg som en bror,
og over hvite sletter
jeg følger dyrespor.

Men hvorfor skal jeg dvele
når man har bortvist meg?
La sinte hunder gnelde,
så jeg kan gå min vei.

*Die Liebe liebt das Wandern
Gott hat sie so gemacht
Von einem zu dem Andern.
Fein Liebchen, gute Nacht!*

*Will dich im Traum nicht stören,
Wär' schad um deine Ruh',
Sollst meinen Tritt nicht hören
Sacht, sacht die Türe zu !
Schreib' im Vorübergehen
Ans Tor dir: "Gute Nacht !"
Damit du mögest sehen,
An dich hab' ich gedacht.*

2 | DIE WETTERFAHNE

*Der Wind spielt mit der Wetterfahne
auf meines schönen Liebchens Haus;
Da dacht' ich schon in meinem Wahne,
sie piff den armen Flüchtling aus.*

*Er hätt' es eher bemerken sollen,
Des Hauses aufgestecktes Schild,
So hätt' er nimmer suchen wollen
Im Haus ein treues Frauenbild.*

*Der Wind spielt drinnen mit den Herzen
Wie auf dem Dach, nur nicht so laut.
Was fragen sie nach meinen Schmerzen?
Ihr Kind ist eine reiche Braut.*

For kjærlighet er vandring,
den skifter ganske brått,
man elskes og forlates.
Min kjæreste, sov godt!

Når du er gått til hvile
og drømmer søtt i fred,
skal ikke jeg forstyrre.
Forsiktig går jeg ned.
Så skriver jeg på døren:
"God natt", og går min vei,
slik at du da skal vite
at jeg har tenkt på deg.

VÆRHANEN

Der oppe leker vind med værhanen
på min kjære pikes hus.
Det er nok meg den skal fordrive,
med sine pip og høye sus.

Jeg skulle før lagt merke til det
det skilt som står i vind og vær,
jeg ville aldri lykken prøvet
og aldri trodd på troskap der.

I huset leker vind med hjerter
som på dets tak, men ganske svakt.
Men hvem vil hjelpe i min smerte?
For jenta har meg i sin makt.

3 | GEFORNE TRÄNEN

*Geforne Tropfen fallen
Von meinen Wangen ab;
Ob es mir denn entgangen,
Dass ich geweinet hab'?*

*Ei Tränen, meine Tränen,
Und seid ihr gar so lau,
Dass ihr erstarrt zu Eise
Wie kühler Morgentau?*

*Und dringt doch aus der Quelle
Der Brust so glühend heiss,
Als wolltet ihr zerschmelzen
Des ganzen Winters Eis!*

4 | ERSTARRUNG

*Ich such' im Schnee vergebens
Nach ihrer Tritte Spur
Wo sie an meinem Arme
Durchstricht die grüne Flur.*

*Ich will den Boden küssen
Durchdringen Eis und Schnee
Mit meinen heissen Tränen,
Bis ich die Erde seh'.*

*Wo find' ich eine Blüte,
Wo find' ich grünes Gras?
Die Blumen sind erstorben,
Der Rasen sieht so blass.*

FROSSEDE TÅRER

De frosne tårer faller
fra mine kalde kinn.
Knappt har jeg enset gråten
for tankene går i spinn.

Å tårer, mine tårer,
så lunkne dere er,
når dere kan forvandles
til dugg i vintervær?

Og i mitt bryst er kilden
til deres hete brann,
som om de kunne smelte
all verdens is til vann!

FROSSET

Jeg søker her forgjeves
i sneen hennes spor,
og tenker på de dager
jeg holdt en skatt så stor.

Jeg kysser gjerne marken,
betvinger is og sne
med mine hete tårer
til jeg kan jorden se.

Hvor finner jeg en spire,
hvor finner jeg et strå?
For blomstene er døde,
og gressvollen er grå.

*Soll den kein Angedenken
Ich nehmen mit von hier?
Wenn meine Schmerzen schweigen,
Wer sagt mir dann von ihr?*

*Mein Herz ist wie erfroren
Kalt starrt ihr Bild darin;
Schmilzt je das Herz mir wieder,
Fließt auch ihr Bild dahin.*

5 | DER LINDENBAUM

*Am Brunnen vor dem Tore,
Da steht ein Lindebaum;
Ich träumt' in seinem Schatten
So manchen süßen Traum.*

*Ich schnitt in seiner Rinde
So manches liebe Wort;
Es zog in Freud und Leide
Zu ihm mich immer fort.*

*Ich musst' auch heute wandern
Vorbei in tiefer Nacht,
Da hab' ich noch im Dunkeln
Die Augen zugemacht.*

*Und seine Zweige rauschten,
Als riefen sie mir zu:
Komm her zu mir, Geselle,
Hier findest du deine Ruh'!*

Skal jeg da intet minne
ta med fra dette sted
om henne som jeg elsker,
og gi min smerte fred?

Mitt hjerte er som frosset,
har hennes ansiktstrekk,
og tiner en gang hjertet,
så flyter bildet av henne vekk.

LINDETREET

Ved brønnen foran porten
der står en lind så grønn.
Jeg drømte i dens skygge
en drøm så deilig skjønn.

Jeg risset inn i barken
så mangt et kjærlig ord.
I glede og i motgang
til den jeg alltid for.

Jeg vandret gjennom natten
og mørket tyngtet meg.
Jeg lukket mine øyne
og tenkte ømt på deg.

Og lindens grener vislet
som om de ropte sart:
"Kom hit til meg, du unge,
her er din ro forvart!"

6

WASSERFLUT

*Manche Trän' aus meinen Augen
Ist gefallen in den Schnee;
Seine kalten Flocken saugen
Durstig ein das heisse Weh.*

*Wenn die Gräser sprossen wollen,
Weht daher ein lauer Wind,
Und das Eis zerspringt in Schollen,
Und der weiche Schnee zerrinnt.*

*Schnee, du weisst von meinem Sehnen,
Sag, wohin doch geht dein Lauf?
Folge nach zu meinen Tränen,
Nimmst dich bald das Bächlein auf.*

*Wirst mit ihm die Stadt durchziehen,
Muntre Strassen ein und aus;
Fühlst du meine Tränen glühen,
Da ist meiner Liebsten Haus.*

Men vinden blåste kraftig
i mot meg der jeg kom.
Min hatt fløy bort med blesten.
Jeg vendte ikke om.

Nå er jeg flere timer
og mil fra dette sted,
og stadig høres suset:
"Her ville du fått fred!"

RENNENDE VANN

Mang en tåre fra mitt øye
drypper mot den dype sne.
Sneens kulde suger grådig
til seg all min smertes ve.

Snart vil gresset grønnes, og den
milde bris vil dra mot land.
Isen brytes da i stykker,
og den skjøre sne blir vann.

Sne, du kjenner mine lengsler,
si meg, hvor går veien hen?
Hvis du følger tårens bane
blir du bekkens følgesvenn.

Reiser med den gjennom byen,
renner over sand og grus.
Når min tåre gløder, vet du
at du er ved hennes hus.

7

AUF DEM FLUSSE

*Der du so lustig rauschtest,
Du heller, wilder Fluss,
Wie still bist du geworden,
Gibst keinen Scheidegruss.*

*Mit harter, starrer Rinde
Hast du dich überdeckt,
Liegst kalt und unbeweglich
Im Sande ausgestreckt.*

*In deine Decke grab' ich
Mit einem spitzen Stein
Den Namen meiner Liebsten
Und Stund und Tag hinein;*

*Den Tag des ersten Grusses,
Den Tag an dem ich ging;
Und Nam' und Zahlen windet
sich ein zerbrochne Ring.*

*Mein Herz, in diesem Bache
Erkennst du nun dein Bild?
Ob's unter seiner Rinde
Wohl auch so reissend schwillt?*

PÅ ELVEN

Elven som muntert bruste,
og var så vill og klar,
nå ligger du helt stille
og gir meg intet svar.

Et hardt og iskaldt dekke
har skjult ditt ville jag
du ligger helt urørlig
derunder isens lag.

Jeg tok en sten og risset,
jeg lå på mine knær,
min kjæres navn, samt dagen
da jeg så henne her.

Den dagen da vi møttes,
den dag jeg følte savn.
En brukket ring jeg slynget
omkring min kjæres navn.

Så bank, mitt hjerte banker.
Erkjenner du deg selv?
For strømmer ikke blodet,
i hjertet som en elv?

RÜCKBLICK

*Es brennt mir unter beiden Sohlen,
Tret' ich auch schon auf Eis und Schnee,
Ich möcht' nicht wieder Atem holen,
Bis ich nicht mehr die Türme seh'.*

*Hab' ich an jedem Stein gestossen,
So eilt' ich zu der Stadt hinaus;
Die Krähen warfen Bäll' und Schlossen
Auf meinem Hut von jedem Haus.*

*Wie anders hast du mich empfangen,
Du Stadt der Unbeständigkeit!
An deinen blanken Fenstern sangen
Die Lerch' und Nachtigall im Streit.*

*Die runden Lindenbäume blühten,
Die klaren Rinnen rauschten hell,
Und ach, zwei Mädchenaugen glühten
Da war's gescheh'n um dich, Gesell!*

*Kommt mir der Tag in die Gedanken,
Möcht' ich noch einmal rückwärts sehn,
Möcht' ich zurücke wieder wanken,
Vor ihrem Hause stillestehn.*

IRRLICHT

*In die tiefsten Felsengründe
Lockte mir ein Irrlicht hin;
Wie ich einen Ausgang finde,
Liegt nicht schwer mir in dem Sinn.*

TILBAKEBLIKK

Det brenner under mine føtter
selv om jeg trår på is og sne.
Jeg nekter helt å trekke pusten
før jeg har kommet meg av sted.

Mat alle stener har jeg snublet.
Jeg flyktet bort fra byen slik.
Og rundt mitt hode skrek det kråker,
jeg jagdes bort av kråkeskrik.

Hvor annerledes var min ankomst
til den foranderlige by!
Ved husene sang glade larker
og nattergalene i sky.

De runde lindetrærne blomstret,
de klare bekker bruste klart.
Og akk, to pikeøyne glødet,
den glød som ble hos meg bevart.

Og skulle denne dagens minne
jeg bringe med meg i mitt sinn,
så skal jeg gå til huset hennes,
og stille stå og kikke inn.

IRRLYS

Fjellets mørke, dype saler,
har et irrllys ført meg til.
Lysets stråler lokket på meg.
Jeg har ikke gått meg vill.

*Bin gewohnt das Irregehen,
's führt ja jeder Weg zum Ziel;
Unsre Freuden, unsre Wehen,
alles eines Irrlichts Spiel!*

*Durch des Bergstroms trockne Rinnen
Wind' ich ruhig mich hinab;
Jeder Strom wird's Meer gewinnen,
Jedes Leiden auch sein Grab.*

RAST

*Nun merk' ich erst wie müd' ich bin,
Da ich zur Ruh' mich lege.
Das Wandern hielt mich munter hin
Auf unwirtbarem Wege;*

*Die Füße frugen nicht das Rast,
Es war zu kalt zum Stehen;
Der Rücken fühlte keine Last,
Der Sturm half fort mich wehen.*

*In eines Köhlers engem Haus
Hab' Obdach ich gefunden;
Doch meine Glieder ruh'n nicht aus
So brennen ihre Wunden.*

*Auch du, mein Herz, im Kampf und Sturm
So wild und so verwegen,
Fühlst in der Still' erst deinen Wurm
Mit heissem Stich sich regen!*

Er jo vant til selv å feile,
veien når sitt mål til slutt.
Skjebnen leker med vår fremtid
som et irrllys, uavbrutt.

Ned langs bekkens tørre leie
bukter jeg meg til dens hav.
For hver elv skal havet finne
og hver smerte få sin grav.

HVILE

Jeg merker først hvor trett jeg er
når jeg nå ligger stille.
Jeg fant min trøst i vandringsen
på stier øde og ville.

Og bena krevde ingen ro.
Jeg trosset hver en hindring.
Min rygg bar vekten uten kamp
for stormen var min lindring.

Jeg fant til slutt et hvilested
jeg orket ikke lenger.
For mine ben og føtter brant
som røde glødetenger.

Mitt hjerte, du, i kamp og storm,
så vilt du i meg sliter.
Du kjenner vel din stille orm
som deg i stykker biter.

11 | FRÜHLINGSTRAUM

*Ich träumte von bunten Blumen,
So wie sie wohl blühen im Mai;
Ich träumte von grünen Wiesen,
Von lustigem Vogelgeschrei.*

*Und als die Hähne krächten,
Da ward mein Auge wach;
Da war es kalt und finster,
Es schrien die Raben vom Dach.*

*Doch an den Fensterscheiben,
Wer malte die Blätter da?
Ihr lacht wohl über den Träumer,
Der Blumen im Winter sah?*

*Ich träumte von Lieb' um Liebe,
Von einer schönen Maid,
Von Herzen und von Küssen,
Von Wonne und Seligkeit.*

*Und als die Hähne krächten
Da ward mein Herze wach;
Nun sitz' ich hier alleine
Und denke dem Traume nach.*

*Die Augen schliess' ich wieder,
Noch schlägt das Herz so warm.
Wann grünt ihr Blättern am Fenster?
Wann halt' ich mein Liebchen im Arm?*

VÅRDRØM

Jeg drømte om skønne blomster,
som vekkes av vårsolens glans;
jeg drømte om grønne enger,
om småfuglers lystige dans.

Med ett gol hanen kraftig
og drømmen min forsvant.
Jeg hørte ravner hyle
der ute på hustakets kant.

Men på min vindusrute,
hvem malte roser der?
Ja, le nå bare av drømmen
om blomster iintervær.

Jeg sovnet og drømte atter
om henne jeg vil ha,
om hennes ømme lepper
som kjærlige ord meg sa.

gjen gol hanen kraftig,
jeg våknet av dens skrik.
Nå sitter jeg alene
og tenker på drømmens svik.

Jeg lukker mine øyne
og hjertet slår av savn.
Når blomstrer rosen på ruten?
Når holder jeg deg i min favn?

12 | EINSAMKEIT

*Wie eine trübe Wolke
Durch heit're Luft geht,
Wenn in der Tanne Wipfel
Ein mattes Lüftchen weht:*

*So zieh' ich meine Strasse
Dahin mit tragem Fuss
Durch helles, frohes Leben
Einsam und ohne Gruss.*

*Ach, dass die Luft so ruhig!
Ach, dass die Welt so licht!
Als noch die Stürme tobten,
War ich so elend nicht.*

ENSOMHET

Den mørke, tunge skyen
glir over himlens hvelv,
mens vinden hvisker stille
til skog og mark og elv.

Slik er min lange vandring,
lik skyens mørke vei.
Alt rundt omkring meg jubler,
men ingen enser meg.

Åh, luften er for rolig,
åh, alt er lyst og klart.
Hvis bare stormen raste,
så fant jeg lindring snart.

13|

DIE POST

*Von der Strasse her ein Posthorn klingt.
Was hat es, dass es so hoch aufspringt,
Mein Herz?*

*Die Post bringt keinen Brief für dich.
Was drängst du denn so wunderbar,
Mein Herz?*

*Nun ja, die Post kommt aus der Stadt,
Wo ich ein liebes Liebchen hatt',
Mein Herz!*

*Willst wohl einmal hinübersehn
Und fragen, wie es dort mag gehn,
Mein Herz?*

POSTEN

Over byen lyder posthorns klang.
Mon tro, hva skyldes dens glade sang,
min sjel?

Til deg har budet ingen brev.
Det brenner her som om hun skrev,
min sjel?

Nå ja, for posten sikkert for
forbi det huset hvor hun bor,
min sjel!

Kan du en hilsen fra meg ta
og spørre om hun har det bra,
min sjel?

14|

DER GREISE KOPF

*Der Reif hatt' einen weissen Schein
Mir übers Haar gestreuet,
Da glaubt' ich schon ein Greis zu sein
Und hab' mich sehr gefreuet.*

*Doch bald ist er hinweggetaut,
Hab wieder schwarzer Haare,
Dass mir's vor meiner Jugend graut
Wie weit noch bis zur Bahre!*

*Vom Abendrot zum Morgenlicht
Ward mancher Kopf zum Greise.
Wer glaubt's? Und meiner ward es nicht
Auf dieser ganzen Reise.*

DET HVITE HÅRET

Mitt hår har rimet farget hvitt
mens jeg lå for å hvile.
Da lignet jeg en gammel mann.
Det fikk meg til å smile.

Men rimet smeltet hastig bort.
Jeg ser det mørke håret.
Og denne tanke kveler meg,
hvor fjern er vel min bære!

Fra solnedgang til morgenlys
fikk mangt et hår forandring.
Hvem kan det tro, når intet skjer
på denne lange vandring.

15|

DIE KRÄHE

*Eine Krähe war mit mir
Aus der Stadt gezogen,
Ist bis heute für und für
Um mein Haupt geflogen.*

*Krähe, wunderliches Tier,
Willst mich nicht verlassen?
Meinst wohl bald als Beute hier
Meine Leib zu fassen?*

*Nun, es wird nicht weit mehr gehn
An dem Wanderstabe.
Krähe, lass mich endlich sehn
Treue bis zum Grabe.*

KRÅKEN

Med meg fløy en fugl så sort
vekk fra byens gater.
Rundt mitt hår den kretset fort,
aldri meg forlater.

Kråke, merkelige dyr,
hva skal ferden nytte?
Tror du, når du rundt meg flyr,
at jeg blir ditt bytte?

Vel, så går jeg ikke mer,
tretter er vanderstaven.
Kråke, la meg en gang se
trofasthet til graven.

16|

LETZTE HOFFNUNG

*Hier und da ist an den Bäumen
Manches bunte Blatt zu sehn,
Und ich bleibe vor den Bäumen,
Oftmals in Gedanken stehn.*

*Schaue nach dem einen Blatte,
Hänge meine Hoffnung dran;
Spielt der Wind mit meinem Blatte,
Zittr' ich, was ich zittern kann.*

*Ach, und fällt das Blatt zu Boden,
Fällt mit ihm die Hoffnung ab,
Fall' ich selber mit zu Boden,
Wein' auf meiner Hoffnung Grab.*

DET SISTE HÅPET

Her og der, på alle trærne
lyser det i fargeprakt.
Og jeg står her foran trærne
tankefull i deres makt.

Finner jeg et lite løvblad
henges håpet mitt derpå.
Leker vinden med mitt løvblad,
er det som jeg skal forgå.

Akk, og faller det til jorden,
faller også håpet ned.
Og jeg selv blir trykt mot jorden,
gråter, ved håpets gravsted.

IM DORFE

*Es bellen die Hunde, es rasseln die Ketten;
Es schlafen die Menschen in ihren Betten,
Träumen sich manches, was sie nicht haben,
Tun sich im Guten und Argen erlaben,
Und morgen früh ist alles zerflossen.
Je nun, sie haben ihr Teil genossen
Und hoffen, was sie noch übrigliessen,
Doch wiederzufinden auf ihren Kissen.
Bellt mich nur fort, ihr wachen Hunde,
Lasst mich nicht ruhn in der Schlummerstunde
Ich bin zu Ende mit allen Träumen
Was will ich unter den Schläfern säumen?*

I LANDSBYEN

Når hundene bjeffer, og lenkene slenger,
da sover de fleste i sine senger.
Drømmer om rikdom, alt det de savner,
både det gode og onde de favner.
Med morgenlyset dør håpets kime,
fordi, de alle nøt lykkens time,
og håper, at det som drømmen lovet
skal søkes og finnes, der de har sovet.
Jag meg av sted nå, våkne hunder.
Nekt meg min ro i de sene stunder.
Nå vet jeg at jeg vil aldri drømme.
Nå vil jeg fra de sovende rømme.

DER STÜRMISCHE MORGEN

*Wie hat der Sturm zerrissen
Des Himmels graues Kleid
Die Wolkenfetzen flattern
Umher in mattem Streit.*

*Und rote Feuerflammen
Ziehn zwischen ihnen hin:
Das nenn ich einen Morgen
So recht nach meinen Sinn!*

*Mein Herz sieht an dem Himmel
Gemalt sein eignes Bild -
Es ist nichts als der Winter,
Der Winter kalt und wild!*

DEN STORMFULLE MORGENEN

Den matte himmels klede
har stormen ødelagt.
Og dovent langt der oppe
flyr biter av dens drakt.

Og røde flammer gløder
på himlen her og der.
Det er minsann en morgen
som står mitt hjerte nær.

På himlen ser mitt hjerte
sitt eget bilde stå -
Det er den kalde vinter,
som er så kald og rå.

TÄUSCHUNG

*Ein Licht tanzt freundlich vor mir her,
Ich folg ihm nach die Kreuz und Quer;
Ich folg ihm gern und seh's ihm an,
Dass es verlockt den Wandersmann.*

*Ach, wer wie ich so elend ist,
Gibt gern sich hin der bunten List,
Die hinter Eis und Nacht und Graus
Ihm weist ein helles, warmes Haus
Und eine liebe Seele drin -
Nur Täuschung ist für mich Gewinn!*

SKUFFELSE

Et lys som danser foran meg
det følger jeg og vises vei.
Betrakter det og ser hvordan
det lokker meg, den arme mann.

Akk, den som lever uten ro
vil la seg lure til å tro
at bakom is og natt og frykt
der er et hus så varmt og trygt
og der bor hun jeg elsker slik -
Nei, alt jeg oppnår er et svik!

DER WEGWEISER

*Was vermeid' ich denn die Wege,
Wo die andern Wanderer gehn,
Suche mir versteckte Stege,
Durch verschneite Felsenhöhn?*

*Habe ja doch nichts begangen,
Dass ich Menschen sollte scheun;
Welch ein törichtes Verlangen
Treibt mich in die Wüstenei'n?*

*Weiser stehen auf den Strassen,
Weisen auf die Städte zu,
Und ich wandre sonder Massen,
Ohne Ruh, und suche Ruh.*

*Einen Weiser seh ich stehen
Unverrückt vor meinem Blick;
Eine Strasse muss ich gehen,
Die noch keiner ging zurück.*

VEIVISEREN

Hvorfor unngår jeg de veier
der hvor alle ferdes kan,
søker alltid gjemte stier
over fjellets hvite rand?

Jeg skyr vekk fra folk og byer,
men har intet lovbrudd gjort.
Hvilket sykt begjær meg fører
hen til ødemarken bort?

Mange veivisere peker
mot hver by og hvert et sted,
og jeg vandrer helt alene
uten fred, og søker fred.

Jeg ser veiviseren stå der
og forstenet peke frem.
Denne gate må jeg vandre
hvorfra ingen er vendt hjem.

DAS WIRTHAUS

*Auf einen Totenacker
Hat mich mein Weg gebracht.
Allhier will ich einkehren,
Hab ich bei mir gedacht.*

*Ihr grünen Totenkränze
Könnt wohl die Zeichen sein,
Die müde Wanderer laden
Ins kühle Wirtshaus ein.*

*Sind den in diesem Hause
Die Kammern all besetzt?
Bin matt zum Niedersinken,
Bin tödlich schwer verletzt.*

*O unbarmherzige Schenke,
Doch weisest du mich ab?
Nun weiter denn, nur weiter,
Mein treuer Wanderstab!*

VERTSHUSET

Min lange ferd har bragt meg
til kirkegårdens grind.
"Her vil jeg ta en pause",
sa jeg, og gikk hit inn.

De grønne blomsterkranser
står for meg som et tegn
på at det tomme vertshus
er vandringsmannens egn.

Men ingen rom står tomme
på dette øde sted.
Jeg står som dødlig såret
og synker motløs ned.

Åh, nådeløse vertshus,
du nekter meg en grav.
Min reise er ei over.
Ta fatt, min vandrerstav!

22 | **MUT!**

*Fliegt der Schnee mir ins Gesicht,
Schüttl' ich ihn herunter;
Wenn mein Herz im Busen spricht,
Sing ich hell und munter.*

*Höre nicht, was es mir sagt,
Habe keinen Ohren,
Fühle nicht was es mir klagt.
Klagen ist für Toren.*

*Lustig in die Welt hinein
Gegen Wind und Wetter!
Will kein Gott auf Erden sein,
Sind wir selber Götter.*

MOT!

Rundt meg blåser sne og vind.
Sneen vekk jeg slynger.
Når mitt hjerte i meg ber,
frydefullt jeg synger.

Hører ikke stormens ul,
døv for hjertets plager.
Føler ikke hjertets rop.
Kun de dumme klager.

Lystig, selv når regn og vind
pisker våre huder!
Er på jorden ingen gud,
blir vi selv til guder.

23 | **DIE NEBENSONNEN**

*Drei Sonnen sah ich am Himmel stehn,
Hab lang und fest sie angesehen,
Und sie auch standen auch so stier,
Als wollten sie nicht weg von mir.
Ach, meine Sonnen seid ihr nicht!
Schaut andern doch ins Angesicht!
Ja, neulich hatt' ich auch wohl drei;
Nun sind hinab die besten zwei.
Ging nun die dritt' erst hinterdrein!
Im Dunkel wird mir wohler sein.*

DE ANDRE SOLENE

Tre soler så jeg på himlen stå,
sto lenge der og kikket på.
De så på meg der oppefra
og ville ikke fra meg dra.
Akk, dere eier ikke jeg,
for dere lyser andres vei.
Ja, for jeg hadde soler tre,
nå er de beste to gått ned.
Og måtte så den tredje dra,
i mørket vil jeg ha det bra.

24 | **DER LEIERMANN**

*Drüben hinterm Dorfe
Steht ein Leiermann,
Und mit starren Fingern
Dreht er was er kann.*

*Barfuss auf dem Eise
Wankt er hin und her,
Und sein kleiner Teller
Bleibt ihm immer leer.*

*Keiner mag ihn hören,
Keiner sieht ihn an,
Und die Hunde knurren
Um den alten Mann.*

*Und er lässt es gehen
Alles wie es will,
Dreht und seine Leier
Steht ihm nimmer still.*

*Wunderlicher Alter!
Soll ich mit dir gehn?
Willst zu meinen Liedern
Deine Leier drehn?*

LIREKASSEMANNEN

Bak en landsby står en
lirekassemann,
som med stive fingrer
dreier det han kan.

Barfotet på isen
går han rundt i ring.
I hans pengeskål, der
ligger ingenting.

Selv om ingen hører
på ham, spiller han.
Hundene de knurrer
rundt den gamle mann.

Og han lar det hende
alt, slik skjebnen vil.
Aldri stilner mannens
lirekassespill.

Underlige gamle!
Skal jeg med deg gå?
Vil da mine sanger
dine klanger få?

FRANZ SCHUBERT (1797-1828)

WINTERREISE

D. 911 (OP. 89)

"VINTERREISE" – EN GJENDIKTNING

TIL TEKSTER AV WILHELM MÜLLER.

NORSK GJENDIKTNING VED HÅVARD STENSVOLD.

1 GOD NATT
<i>Gute Nacht</i> 05:32	10 HVILE
<i>Rast</i> 03:09	19 SKUFFELSE
<i>Täuschung</i> 01:13
2 VÆRHANEN
<i>Die Wetterfahne</i> 01:44	11 VÅDRØM
<i>Frühlingstraum</i> 03:49	20 VEIVISEREN
<i>Der Wegweiser</i> 03:50
3 FROSSEDE TÅRER
<i>Gefrorne Thränen</i> 02:20	12 ENSOMHET
<i>Einsamkeit</i> 02:23	21 VERTSHUSET
<i>Das Wirthshaus</i> 01:24
4 FROSSET
<i>Erstarrung</i> 02:41	13 POSTEN
<i>Die Post</i> 02:06	22 MOT!
<i>Mut!</i> 01:24
5 LINDETREET
<i>Der Lindenbaum</i> 04:33	14 DET HVITE HÅRET
<i>Der greise Kopf</i> 02:39	23 DE ANDRE SOLENE
<i>Die Nebensonnen</i> 02:26
6 RENNENDE VANN
<i>Wasserflut</i> 04:02	15 KRÅKEN
<i>Die Krähe</i> 01:50	24 LIREKASSEMANNEN
<i>Der Leiermann</i> 03:45
7 PÅ ELVEN
<i>Auf dem Flusse</i> 03:17	16 DET SISTE HÅP
<i>Letzte Hoffnung</i> 01:54	
8 TILBAKEBLIKK
<i>Rückblick</i> 02:03	17 I LANDSBYEN
<i>Im Dorfe</i> 03:09	
9 IRRLYS
<i>Irrlicht</i> 02:42	18 DEN STORMFULLE MORGENEN
<i>Der stürmische Morgen</i> 00:53	

RECORDED IN SOFIENBERG CHURCH, OSLO, MAY 11-15 2009 — PRODUCER: VEGARD LANDAAS — BALANCE ENGINEER: THOMAS WOLDEN —
EDITING: VEGARD LANDAAS — MASTERING: THOMAS WOLDEN — COVER DESIGN: BLUNDERBUSS — COVER PHOTO: SILJE FET —
PORTRAIT PHOTO HÅVARD STENSVOLD: HANS KNUT SVEEN (REPRO BLUNDERBUSS) — PORTRAIT PHOTO TOR ESPEN ASPAAS: TEVJE AKERØ —
BOOKLET NOTES: HÅVARD STENSVOLD — ENGLISH TRANSLATION: JIM SKURDALL — SUPPORTED BY: MFOS VEDERLAGSFOND

© 2010 LAWØ © 2010 LAWØ CLASSICS

